

[Knud Hertling.]

trosvielle problem. Derfor må jeg spørge: hvad er ministerens stillingtagen til dette spørgsmål? Hvad vil ministeren gøre, for at den grønlandske befolkning bliver mere egnet til at tage denne konkurrence op?

Dette problem er så alvorligt, at jeg gerne vil dvæle lidt ved det. Når ministeren ikke siger noget som helst herom, kan jeg lidt provokerende ikke fortolke det på anden måde, end at ministeren heller ikke her ønsker at beskæftige sig med et konfliktstof. Hvem skal man egentlig holde med? Det er måske ligesom i laksesagen: skal man optræde som de danske fiskeres fiskeriminister, eller skal man optræde som grønlændernes Grønlandsminister? Derfor ønsker jeg at stille ministeren et par konkrete spørgsmål.

For det første: vil ministeren medvirke til ændring af loven om erhverv i Grønland, således at det for fremtiden bliver vanskeligere for de indvandrede danske at nedsætte sig som næringsdrivende i Grønland? For det andet: vil ministeren medvirke til at begrænse bosættelse i Grønland af indvandrede danske?

Jeg skal kort begrunde de to spørgsmål. Til det første spørgsmål: for et par år siden ændrede vi loven om erhverv i Grønland her i folketinget derhen, at vi skabte ligestilling for alle rigets borgere med hensyn til nedsættelse som næringsdrivende i Grønland. Vi afskaffede betingelsen om 6 måneders bopælspligt i Grønland for danskerne for at kunne blive næringsdrivende i landet. Vi afskaffede kommunalbestyrelsernes ret til at godkende ansøgerne, for at de kunne nedsætte sig som næringsdrivende i kommunen.

Jeg medvirkede selv til denne ændring i al min naivitet, idet jeg på dette tidspunkt gik ud fra, at man fra dansk side med tiden også ville være i stand til at fjerne visse diskriminerende bestemmelser, som var til ugunst for grønlænderne, f. eks. bestemmelsen om fødestedskriteriet. Imidlertid er jeg under denne folketingssamling i forbindelse med behandlingen af det grønlandske normeringslovforslag og nu igen gennem ministerens redegørelse blevet klar over, at man fra regeringens side absolut ikke agter at ændre noget ved bestemmelsen om fødestedskriteriet, og at denne ligestillingstanke, som man dengang brugte som argument,

kun var mundsvejr. Derfor må det være rigtigt af hensyn til de grønlandske interesser at kræve, at erhvervsloven ændres ud fra betragtningen bristende forudsætninger.

Til det andet spørgsmål: det er vist ikke almindeligt, at folk søger bosættelse i områder, som er arbejdsløshedsområder. Alligevel har vi i Grønland i de senere år oplevet, at folk herfra og fra Færøerne bosætter sig i Grønland i ret store mængder. Disse mennesker har i de fleste tilfælde taget arbejde fra de grønlandske arbejdere, og det kan ikke skjules, at bitterheden mange steder er derfor.

Mon ikke det er rimeligt at forlange, at vi tænker på ændring af sådanne forhold, før vi begynder at tale om den katastrofesituation, som det ville give at dirigere den grønlandske arbejdskraft hertil? Man får næsten det indtryk af ministerens omtale heraf, at den sidstnævnte løsning ville være noget ganske naturligt. Men det er den ikke.

Generelt om de to spørgsmål vil jeg gerne sige, at jeg helst så, at vi undgik sådanne drastiske skridt. Måske kan vi undgå disse skridt ved ansættelse af konsulenter til at oplære grønlænderne i organisation og drift af forskellige virksomheder, men jeg tvivler dog på, at sagen kan løses alene på den måde nogenlunde hurtigt. Men altså, hvad mener ministeren herom?

Det har undret mig meget, at ministeren ikke har fundet anledning til i redegørelsen at beskæftige sig med den advarsel, som social- og arbejdsdirektør Alfred Dam har givet om den frygtede ungdomsarbejdsløshed i Grønland i den kommende tid. Hvad har ministeren at sige om dette perspektiv? Har hr. Alfred Dam ret i sin vurdering? I bekræftende fald: hvordan vil man følge dette oplæg op?

Med denne skræmmende udsigt in mente er det overordentlig beskæmmende, at ministeren i sin omtale af alternative erhvervs muligheder i Grønland ikke med det samme kunne tage tråden op og f. eks. afgive et løfte om, at han ville nedsætte et dygtigt og hurtigt arbejdende udvalg ud over turistudvalget til at finde ud af andre beskæftigelsesmuligheder i Grønland. Det ville have været velgørende fra ministerens mund at høre en tilkendegivelse af et initiativ i den retning. Skal vi her igen vente forgæves?

Men det var dejligt at høre i ministerens